

Sygn. akt VI ACa 1571/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Ewa Klimowicz – Przygódzka

Sędzia SA – Urszula Wiercińska (spr.)

Sędzia SO (del.) – Beata Waś

Protokolant: – sekr. sądowy Ewelina Murawska

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

przeciwko (...) z siedzibą w N. (Szwajcaria)

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 22 czerwca 2012 r.

sygn. akt XVII AmC 5417/11

I zmienia zaskarżony wyrok:

- w punkcie I.2 w części odnoszącej się do „Regulaminu Stadionu” oddala powództwo;

- w punkcie I.10 w ten sposób, że dodaje sformułowanie „w zakresie w jakim postanowienie to pozbawia konsumenta prawa do uzyskania zwrotu kosztów biletu/biletów”, a w pozostałej części oddala powództwo dotyczące tego postanowienia;

- oddala powództwo objęte rozstrzygnięciami zawartymi w punktach I.9, I.16, I.17, I.18;

II oddala apelację w pozostałej części;

III znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 1571/12

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w pozwie skierowanym przeciwko (...) w N. w Szwajcarii ((...)) wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazanie wykorzystywania w obrocie z konsumentami następujących

postanowień wzorca umowy o nazwie „Warunki Ogólne Publicznej Sprzedaży Biletów na (...)”, które naruszają art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. oraz art. 385⁽³⁾ k.c.:

1. Punkt B 4.5 o treści: (...) nie jest odpowiedzialna za nieprawidłowo wprowadzone informacje, awarie techniczne internetu, awarie sprzętu i oprogramowania komputerowego lub utracone, niekompletne lub nieczytelne zgłoszenia, bądź brak możliwości skontaktowania się z dowolnym Wnioskodawcą za pomocą jakichkolwiek środków komunikacji.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 2 k.c.;

2. Punkt B 4.6 o treści: Wnioskodawcy potwierdzają, że zrozumieli, akceptują i będą przestrzegać postanowień oświadczenia o prywatności, Regulaminu Stadionu i niniejszych Warunków, które to dokumenty można znaleźć na stronie internetowej (...). Za wiążącą uznaje się ostatnią wersję takich dokumentów opublikowaną dnia 1 czerwca 2012 roku.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 4 k.c.;

3. Punkt B 5.5 o treści: Wszelkie transakcje sprzedaży uważa się za sfinalizowane po dokonaniu wpłaty, bez możliwości uzyskania zwrotu wpłaconej kwoty. Posiadacze Biletów nie mogą zwrócić ani wymienić Biletów, za które zapłacili, bez uprzedniej pisemnej zgody (...). Brak zapłaty upoważnia (...) do anulowania przyznanych Biletów i ponownego ich przyznania innemu Wnioskodawcy.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 12 i pkt 13 k.c.;

4. Punkt B 5.6 o treści: Na żądanie Wnioskodawcy dostarczą (...) wszelkie dane, w tym nazwisko i adres swoich Gości. Jeżeli Wnioskodawca odmówi dostarczenia takich danych w terminie określonym przez (...), (...) zastrzega sobie prawo do odmowy przyznania odpowiednich Biletów lub, w razie konieczności, odmówi Wnioskodawcy lub jego Gościom wstępu na teren Obiektu bez prawa uzyskania zwrotu poniesionych kosztów. Odpowiedni(e) Bilet(y) zostaną anulowane. Wnioskodawcy są całkowicie i bezwarunkowo odpowiedzialni za zapewnienie, by ich Goście byli świadomi niniejszych Warunków, akceptowali je i stosowali się do nich. Wnioskodawcy są w szczególności zobowiązani do dostarczenia swoim Gościom egzemplarza niniejszych Warunków.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 9, pkt 12 i pkt 13 k.c.;

5. Punkt B 6.1 o treści: Wnioskodawcy, których Zamówienia rozpatrzono pozytywnie, muszą wpłacić kwotę należną (...) z tytułu zakupu przyznanych Biletów w sposób wskazany w Formularzu Zgłoszeniowym oraz zgodnie z wytycznymi określonymi w Powiadomieniu. Terminy i procedury uiszczania takiej płatności zostaną określone w Powiadomieniu.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 4 k.c.;

6. Punkt B 6.4 o treści: Opłata administracyjna ani opłata manipulacyjna nie podlega zwrotowi (w tym w przypadku sprzedaży Biletów za pośrednictwem Platformy Odsprzedaży Biletów).

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 12 i pkt 13 k.c.;

7. Punkt B 6.5 o treści: Bilety przyznane przed dniem 1 marca 2012 roku zostaną wydane i rozdystrybuowane na adres podany w Formularzu Zgłoszeniowym nie później niż 2 tygodnie przed rozpoczęciem (...), pod warunkiem otrzymania w terminie całej płatności zgodnie z wytycznymi określonymi w Powiadomieniu. (...) nie będzie wydawała duplikatów Biletów, bez względu na powód prośby o ich wydanie. (...) nie będzie ponosić odpowiedzialności z tytułu utraty Biletów lub opóźnienia w ich dostawie.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 2 k.c.;

8. Punkt B 7.1 o treści: Wnioskodawcy, których Zamówienia rozpatrzono pozytywnie, wpłacą całą kwotę należną (...) z tytułu zakupu Biletów (...) przyznanych po Ostatnim Losowaniu Grup Turnieju Finałowego na (...). Płatność zostanie dokonana w sposób wskazany w Formularzu Zgłoszeniowym oraz zgodnie z wytycznymi określonymi w Powiadomieniu. Terminy i warunki uiszczania takiej płatności zostaną określone w Powiadomieniu.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 4 k.c.;

9. Punkt B 7.2 o treści: Całkowita należna kwota obejmuje opłatę manipulacyjną. Opłata manipulacyjna w wysokości 10% całkowitej ceny Biletów (...) zostanie dodana do ceny zamówienia. Jeżeli wybrana Drużyna nie przejdzie wszystkich etapów turnieju (...), Posiadacz Biletu (...) utraci prawo wstępu na Mecz(e) na etapach następujących po wyeliminowaniu Drużyny i będzie upoważniony do uzyskania zwrotu kwoty równej wartości nominalnej Biletów na pozostałe Mecze. Opłata manipulacyjna nie podlega zwrotowi.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 12 i pkt 13 k.c.;

10. Punkt B 7.4 o treści: Bilety (...) na Mecze fazy grupowej i vouchery (...) na Mecze fazy pucharowej (ćwierćfinały, półfinały i finał) zostaną wydane i rozdyskrebowane na adres podany w Formularzu Zgłoszeniowym nie później niż 2 tygodnie przed (...), pod warunkiem otrzymania w terminie całej płatności. Duplikaty Biletów nie będą wydawane bez względu na powód prośby o ich wydanie. Bilety (...) na Mecze fazy pucharowej (ćwierćfinały, półfinały i finał) będą zapewniane w zamian za dostarczone vouchery podczas (...), zgodnie z wytycznymi wydanymi przez (...) w stosownym czasie. (...) nie będzie ponosiła odpowiedzialności z tytułu utraty Biletów lub opóźnienia w ich dostawie.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 2 oraz pkt 4 k.c.;

11. Punkt C 9.1 o treści: Wstęp na teren Obiektu i obecność na Meczu będą podlegały postanowieniom odpowiedniego Regulaminu Stadionu (którego fragmenty zawarto poniżej) oraz wszelkim innym obowiązującym przepisom prawa lub regulacjom, przy czym na teren Obiektu wstęp mają wyłącznie upoważnieni posiadacze ważnego Biletu, którzy okażą, na żądanie, ważny dowód tożsamości ze zdjęciem w postaci dokumentu urzędowego (taki jak dowód osobisty, paszport lub prawo jazdy).

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 4 k.c.;

12. Punkt C 9.1 (punkt 3.2 Regulaminu Stadionu) o treści: Osoby wykorzystujące bilety w sposób niedozwolony, niestosujące się do wytycznych (...) (lub dowolnej upoważnionej osoby powołanej przez (...)), przedstawiciela służb porządkowych, stewarda lub funkcjonariusza policji na Stadionie, stwarzające zagrożenie dla bezpieczeństwa bądź objęte lokalnym, krajowym lub zagranicznym zakazem stadionowym nie zostaną wpuszczone na Stadion i są zobowiązane niezwłocznie zwrócić bilet do (...), bez prawa do jakiegokolwiek zwrotu pieniężnego z tego tytułu.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 13 k.c.;

13. Punkt C 9.1 (punkt 4.1 Regulaminu Stadionu) o treści: W momencie wejścia na Stadion, wszystkie osoby zobowiązują się:

(c) zajmować wyłącznie miejsca im przypisane w posiadanym bilecie na mecz i korzystać z wyznaczonych ścieżek poruszania się. Każdy posiadacz biletu zobowiązuje się do zmiany miejsca wskazanego na jego bilecie na mecz, jeżeli zostanie o to poproszony przez przedstawicieli służb porządkowych, stewardów lub policję.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 10 i pkt 19 k.c.;

14. Punkt C 9.1. (Regulamin Stadionu) o treści: Regulamin Stadionu może ulec zmianie, przy czym obowiązująca będzie wersja Regulaminu opublikowana na stronie internetowej (...) ((...)) dnia 1 czerwca 2012 roku.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 10 k.c. i pkt 19 k.c.;

15. Punkt D 10.1 o treści: Naruszenie niniejszych Warunków, Regulaminu Stadionu lub innych obowiązujących przepisów prawa lub regulacji będzie skutkowało odmową wstępu na teren Obiektu lub wydaleniem z Obiektu bez prawa do uzyskania zwrotu kosztów oraz wiązać się będzie z anulowaniem stosownego/stosownych Biletu/Biletów. Na żądanie (...) i/lub wszelkich upoważnionych osób (stewardów, służb porządkowych, itp.) osoba, która dopuściła się naruszenia, niezwłocznie zwróci fizyczny/e Bilet(y) i udzieli wyjaśnień, w jaki sposób, od kogo i skąd uzyskała Bilet(y).

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 4 i pkt 13 k.c.;

16. Punkt D 10.2 o treści: W przypadku naruszenia niniejszych Warunków, a w szczególności postanowień ustępu 8, osoba dopuszczająca się naruszenia będzie zobowiązana do zapłaty kary umownej o stałej wysokości pięciu tysięcy euro (5.000 EUR) w celu pokrycia kosztów administracyjnych wynikających z naruszenia. (...) zastrzega sobie możliwość skorzystania z wszelkich pozostałych środków prawnych wedle własnego uznania.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 17 k.c.;

17. Punkt D 11 o treści: Zwolnienie z odpowiedzialności. Wnioskodawcy i Goście są odpowiedzialni za wykorzystanie wszelkich Biletów przyznanych im po otrzymaniu Powiadomienia i zwolnią (...) z odpowiedzialności oraz zabezpieczą ją z tytułu wszelkich szkód poniesionych lub wyrządzonych i zobowiązań zaciągniętych w odniesieniu lub w wyniku naruszenia niniejszych Warunków, Regulaminu Stadionu lub wszelkich innych obowiązujących przepisów prawa lub regulacji.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 2 k.c.;

18. Punkt D 12 o treści: Nieupoważnieni kibice. Osobom, wobec których właściwe władze bądź federacje lub związki sportowe wydały zakaz uczestnictwa w meczach piłkarskich lub które uważa się za zagrożenie dla bezpieczeństwa, zabrania się odbierania Biletów, wstępu na teren bądź pozostawania na terenie Obiektu, przy czym stosowny/e Bilet(y) zostanie/zostaną anulowany/anulowane bez prawa do uzyskania zwrotu kosztów. (...) i/lub wszelkie inne upoważnione osoby (stewardzi, służby porządkowe itp.) mają prawo żądać fizycznego zwrotu Biletu.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 9 i pkt 13 k.c.;

19. Punkt D 13 o treści: Dane osobowe. Wnioskodawcy mają świadomość i akceptują (oraz potwierdzają, że ich Gość/Goście ma(ją) świadomość i akceptuje/ją), że (...) jest upoważniona do zbierania, przechowywania i wykorzystywania danych osobowych wskazanych w Formularzu Zgłoszeniowym dla celów organizacji i administracji (...). (...) może przekazywać takie dane osobom trzecim przede wszystkim w związku z organizacją i administracją sprzedaży biletów i/lub dla celów wdrożenia odpowiednich środków bezpieczeństwa i ochrony podczas (...) 2012. Ponadto pod warunkiem, że Wnioskodawcy wyraźnie wyrazili na to zgodę w Formularzu Zgłoszeniowym, dane osobowe mogą być wykorzystywane w celu udzielania Wnioskodawcom informacji na temat produktów i usług (...) lub innych podmiotów, które zostały starannie wybrane przez (...) lub w związku z przyszłymi działaniami komercyjnymi lub innymi imprezami organizowanymi przez (...).

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c.;

20. punkt D 14.1 o treści: (...) zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w godzinach, datach i lokalizacjach meczy ze względu na wystąpienie nieprzewidzianych okoliczności, w tym między innymi siły wyższej, problemów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony lub decyzji (...) lub innych właściwych władz.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 10 oraz pkt 19 k.c.;

21. Punkt 14.2. o treści: jeśli Mecze zostaną odwołane, (...) może, wedle własnego uznania i w zależności od okoliczności, uruchomić procedurę przyznawania odpowiednich i proporcjonalnych zwrotów kosztów/odszkodowań.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 2 oraz pkt 13 k.c.;

22. Punkt 16.2 o treści: (...) zastrzega sobie prawo do okresowego wprowadzania uzasadnionych zmian do niniejszych Warunków, których najnowsza i obowiązująca wersja będzie dostępna na stronie internetowej (...) na dzień 1 lutego 2011 roku.

- jako postanowienie naruszające art. 385³ pkt 4 oraz pkt 10 k.c.;

23. Punkt D 17 o treści: Wiążąca wersja językowa. Niniejsze Warunki zostały sporządzone w języku angielskim i przetłumaczone na język polski, ukraiński, rosyjski, francuski i niemiecki oraz są dostępne na stronie internetowej (...), a na żądanie mogą zostać udostępnione przez (...) pod adresem: (...), (...), (...), Szwajcaria. Wnioskodawca potwierdza i akceptuje, że zapoznał się z niniejszymi Warunkami, rozumie je i jest w pełni świadomy wynikających z nich praw i obowiązków. W przypadku jakichkolwiek rozbieżności pomiędzy angielską wersją językową a tłumaczeniami, wiążąca jest wersja angielska.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 4 k.c.;

24. Punkt 18.1 o treści: Niniejsze Warunki podlegają przepisom prawa szwajcarskiego i zgodnie z nimi będą interpretowane.

- jako postanowienie naruszające 385⁽¹⁾ § 1 k.c.;

25. Punkt 18.2 o treści: Wszelkie spory wynikające z niniejszych Warunków lub z nimi związane będą poddawane pod rozstrzygnięcie właściwego sądu w N., w Szwajcarii. Niemniej jednak (...) zastrzega sobie prawo do wszczęcia postępowania prawnego w sądach właściwych dla miejsca zamieszkania pozwanego.

- jako postanowienie naruszające art. 385¹ § 10 oraz art. 385³ pkt 23 k.c.

Powód wniósł również o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego na rzecz powoda według norm przepisanych.

Pozwany (...) w N. w Szwajcarii ((...)) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone i zakazał (...) w N. (Szwajcaria) wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowień wzorca umowy o treści:

1) (...) nie jest odpowiedzialna za nieprawidłowo wprowadzone informacje, awarie techniczne internetu, awarie sprzętu i oprogramowania komputerowego lub utracone, niekompletne lub nieczytelne zgłoszenia, bądź brak możliwości skontaktowania się z dowolnym Wnioskodawcą za pomocą jakichkolwiek środków komunikacji.”;

2) „Wnioskodawcy potwierdzają, że zrozumieli, akceptują i będą przestrzegać postanowień oświadczenia o prywatności, Regulaminu S. i niniejszych Warunków, które to dokumenty można znaleźć na stronie internetowej (...) ((...)). Za wiążącą uznaje się ostatnią wersję takich dokumentów opublikowaną dnia 1 czerwca 2012 roku.”;

3) „Na żądanie, Wnioskodawcy dostarczą (...) wszelkie dane, w tym nazwisko i adres swoich Gości. Jeżeli Wnioskodawca odmówi dostarczenia takich danych w terminie określonym przez (...), (...) zastrzega sobie prawo do odmowy przyznania odpowiednich Biletów lub, w razie konieczności, odmówi Wnioskodawcy lub jego Gościom wstępu na teren Obiektu, bez prawa uzyskania zwrotu poniesionych kosztów. Odpowiedni(e) Bilet(y) zostaną

anulowane. Wnioskodawcy są całkowicie i bezwarunkowo odpowiedzialni za zapewnienie, by ich Goście byli świadomi niniejszych Warunków, akceptowali je i stosowali się do nich. Wnioskodawcy są w szczególności zobowiązani do dostarczenia swoim Gościom egzemplarza niniejszych Warunków.”;

4) „Opłata administracyjna (...) nie podlega zwrotowi (w tym w przypadku sprzedaży Biletów za pośrednictwem Platformy Odsprzedaży Biletów).”;

5) (...) nie będzie ponosiła odpowiedzialności z tytułu (...) opóźnienia w ich (biletów) dostawie.”;

6) „(...). Opłata manipulacyjna w wysokości 10% całkowitej ceny Biletów (...) zostanie dodana do ceny zamówienia. Jeżeli wybrana Drużyna nie przejdzie wszystkich etapów turnieju (...), Posiadacz Biletu (...) utraci prawo wstępu na Mecz(e) na etapach następujących po wyeliminowaniu Drużyny i będzie upoważniony do uzyskania zwrotu kwoty równej wartości nominalnej Biletów na pozostałe Mecze. Opłata manipulacyjna nie podlega zwrotowi.”;

7) (...) nie będzie ponosiła odpowiedzialności z tytułu (...) opóźnienia w ich (biletów) dostawie.”;

8) „W momencie wejścia na Stadion, wszystkie osoby zobowiązują się:

c) (...). Każdy posiadacz biletu zobowiązuje się do zmiany miejsca wskazanego na jego bilecie na mecz, jeżeli zostanie o to poproszony przez przedstawicieli służb porządkowych, stewardów lub policję.”;

9) „Regulamin Stadionu może ulec zmianie, przy czym obowiązująca będzie wersja Regulaminu opublikowana na stronie internetowej (...) (...) dnia 1 czerwca 2012 r.”;

10) „Naruszenie niniejszych Warunków, Regulaminu Stadionu lub innych obowiązujących przepisów prawa lub regulacji będzie skutkowało odmową wstępu na teren Obiektu lub wydaleniem z Obiektu bez prawa do uzyskania zwrotu kosztów oraz wiązać się będzie z anulowaniem stosownego/stosownych Biletu/Biletów. Na żądanie (...) i/lub wszelkich upoważnionych osób (stewardów; służb porządkowych itp.) osoba, która dopuściła się naruszenia, niezwłocznie zwróci fizyczny/e Bilet(y) i udzieli wyjaśnień, w jaki sposób, od kogo i skąd uzyskała Bilet(y).”;

11) „W przypadku naruszenia niniejszych Warunków, a w szczególności postanowień ustępu 8, osoba dopuszczająca się naruszenia będzie zobowiązana do zapłaty kary umownej o stałej wysokości pięciu tysięcy euro (5000 EUR) w celu pokrycia kosztów administracyjnych wynikających z naruszenia. (...) zastrzega sobie możliwość skorzystania z wszelkich pozostałych środków prawnych wedle własnego uznania.”;

12) „Zwolnienie z odpowiedzialności. Wnioskodawcy i Goście są odpowiedzialni za wykorzystanie wszelkich Biletów przyznanych im po otrzymaniu Powiadomienia i zwolnią (...) z odpowiedzialności oraz zabezpieczą ją z tytułu wszelkich szkód poniesionych lub wyrządzonych i zobowiązań zaciągniętych w odniesieniu do lub w wyniku naruszenia niniejszych Warunków, Regulaminu Stadionu lub wszelkich innych obowiązujących przepisów prawa lub regulacji.”;

13) „Dane osobowe. (...) (...) może przekazywać takie dane osobowe osobom trzecim przede wszystkim w związku z organizacją i administracją sprzedaży Biletów i/lub dla celów wdrożenia odpowiednich środków bezpieczeństwa i ochrony podczas (...). Ponadto pod warunkiem, że Wnioskodawcy wyraźnie wyrazili na to zgodę w Formularzu Zgłoszeniowym, dane osobowe mogą być wykorzystywane w celu udzielania Wnioskodawcom informacji na temat produktów i usług (...) lub innych podmiotów, które zostały starannie wybrane przez (...) lub w związku z przyszłymi działaniami komercyjnymi lub innymi imprezami organizowanymi przez (...).”;

14) (...) zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w godzinach, datach i lokalizacjach Meczy ze względu na wystąpienie nieprzewidzianych okoliczności, w tym między innymi siły wyższej, problemów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony lub decyzji (...) lub innych właściwych władz.”;

15) „Jeżeli Mecze zostaną odwołane, (...) może, wedle własnego uznania i w zależności od okoliczności, uruchomić procedurę przyznawania odpowiednich i proporcjonalnych zwrotów kosztów/odszkodowań.”;

16) (...) zastrzega sobie prawo do okresowego wprowadzania uzasadnionych zmian do niniejszych Warunków, których najnowsza i obowiązująca wersja będzie dostępna na stronie internetowej (...) na dzień 1 lutego 2011 roku.”;

17) „Wiążąca wersja językowa. Niniejsze Warunki zostały sporządzone w języku angielskim i przetłumaczone na język polski, ukraiński, rosyjski, francuski i niemiecki oraz są dostępne na stronie internetowej (...) (...), a na żądanie, mogą zostać udostępnione przez (...) pod adresem: (...), (...), (...) N. 2, Szwajcaria. Wnioskodawca potwierdza i akceptuje, że zapoznał się z niniejszymi Warunkami, rozumie je i jest w pełni świadomy wynikających z nich praw i obowiązków. W przypadku jakichkolwiek rozbieżności pomiędzy angielską wersją językową a tłumaczeniami, wiążąca jest wersja angielska.”;

18) „Niniejsze Warunki podlegają przepisom prawa szwajcarskiego i zgodnie z nimi będą interpretowane.”;

19) „Wszelkie spory wynikające z niniejszych Warunków lub z nimi związane będą poddawane pod rozstrzygnięcie właściwego sądu w N., w Szwajcarii. Niemniej jednak (...) zastrzega sobie prawo do wszczęcia postępowania prawnego w sądach właściwych dla miejsca zamieszkania pozwanego.”;

oddalił powództwo w pozostałej części, postanowił o kosztach procesu oraz zarządził publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Warszawie oraz (...) w N. (Szwajcaria) w częściach równych.

Powyższy wyrok został oparty na następujących ustaleniach i rozważaniach.

Pozwane stowarzyszenie (...) ((...)) jest wpisane do Szwajcarskiego Rejestru Handlowego dla Kantonu V. pod numerem (...). Prowadzi działalność gospodarczą również w Polsce, polegającą na m.in. organizacji imprez sportowych, w tym mistrzostw piłki nożnej (...) oraz na sprzedaży biletów. Przy prowadzeniu działalności pozwany posługuje się w obrocie z konsumentami wzorcem umownym o nazwie „Ogólne warunki publicznej sprzedaży biletów na (...)”, który zawiera zakwestionowane przez powoda postanowienia.

Właściwość Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest w niniejszej sprawie uzasadniona treścią Konwencji o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych sporządzonej w L. dnia 16 września 1988 r. Zgodnie z art. 5 ust. 3 Konwencji, osoba która ma miejsce zamieszkania na terytorium jednego z państw – stron Konwencji, może być pozwana w innym umawiającym się państwie, jeśli przedmiotem postępowania jest czyn niedozwolony albo podobny, lub też roszczenia wynikające z takiego czynu - przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przyjmuje się, że przepis ten ma zastosowanie m.in. w sprawach dotyczących odpowiedzialności z tytułu culpa in contrahendo, jeśli nie doszło do zawarcia umowy, a w toku negocjacji nie zostały dobrowolnie zaciągnięte zobowiązania, natomiast może zachodzić jedynie naruszenie prawa, zgodnie z którym strony powinny w toku negocjacji działać według zasad dobrej wiary (wyrok ETS z dn. 17.09.2002 r., sprawa o sygn. C-334/100 - T. v. W.).

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Z cytowanego przepisu wynika, że aby można było stwierdzić, że dane postanowienie umowy stanowi niedozwolone postanowienie umowne (klauzulę abuzywną), muszą zostać łącznie spełnione następujące warunki: 1) postanowienie zostało umieszczone we wzorcu umowy; 2) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami; 3) postanowienie rażąco narusza interesy konsumenta; 4) postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie z konsumentem; 5) postanowienie nie

określa głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia, chyba że nie zostały one sformułowane w sposób jednoznaczny.

W sprawie niniejszej powód wykazał, iż kwestionowane postanowienia umowne pochodzą z wzorca umowy, wykorzystywanego przez pozwanego do zawierania umów z konsumentami.

Kolejną przesłanką uznania danego postanowienia za niedozwolone jest kształtowanie praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. „Dobre obyczaje” to reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie zasadami. Jako sprzeczne z dobrymi obyczajami należy rozumieć działania, które zmierzają do dezinformacji lub wywołania błędnego mniemania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego, niezgodnie z zasadą równorzędności stron (tak W. Popiołek Komentarz KC t. I, 2005). W orzecznictwie przyjmuje się, że sprzeczność z dobrymi obyczajami oznacza wykroczenie przeciw uznanym w społeczeństwie zasadom moralnym lub przyjętej w obrocie uczciwości, a więc próbę obrony praw strony układającej wzorzec na koszt konsumenta, bez dostatecznego brania pod uwagę jego interesów i bez przyznania mu z tego tytułu wyrównania (por. wyrok SA w Warszawie z dn. 9.11.2010 r., sygn. VI ACa 382/10).

Klauzula generalna „rażące naruszenie interesów konsumenta” została sprecyzowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 13 października 2010 r., sygn. I CSK 694/09, wskazano, że „przymiotnik rażący oznacza w rozumieniu cechy ujemnej wyraźny, bezsporny, oczywisty. Innymi słowy, naruszenie interesów konsumenta musi cechować znaczną intensywność. Określenie interesy konsumenta rozumiane jest szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, lecz także jako dyskomfort wynikający ze straty czasu, niewygody, czy satysfakcji z zawarcia umowy”. Rażące naruszenie interesów konsumenta zachodzi wówczas, gdy w sposób znaczący zostaną naruszone jego interesy ekonomiczne, ale również zostanie spowodowane naruszenie jego prywatności, doznania zawodu, niedogodności organizacyjnych, straty czasu, wprowadzenie w błąd, itp., czyli dojdzie do istotnej i nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta.

Konieczną przesłanką uznania postanowienia za niedozwolone jest także brak indywidualnych uzgodnień przedmiotowego postanowienia z konsumentem. W niniejszym przypadku pozwany nie udowodnił, że kwestionowane postanowienia zostały uzgodnione indywidualnie. Stwierdzić więc należy, że konsumenci nie mieli wpływu na treść postanowienia i obecność w umowie.

Kolejną kwestią jest, czy przedmiotowe postanowienia dotyczą głównych świadczeń stron. Należą do nich tylko takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia (*essentialia negotii*). W niniejszym przypadku chodzi o umowę mieszaną z elementami umowy sprzedaży, a więc, zgodnie z treścią art. 535 k.c., aby doszło do zawarcia umowy, uzgodnione muszą zostać: przedmiot sprzedaży i cena. Kwestionowane postanowienia nie dotyczą tych świadczeń, dotyczą warunków dodatkowych i niesamoistnych.

Należy podkreślić, że każde z przykładowych naruszeń wymienionych enumeratywnie w art. 385³ k.c. jest jednocześnie sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumenta. Sąd Okręgowy podziela wyrażony w orzecznictwie pogląd, że wskazane w art. 385³ k.c. zastrzeżenia umowne stanowią egzemplifikacje klauzul niedozwolonych, które mieszczą się w zakresie treściowym klauzuli generalnej wyrażonej w art. 385¹ § 1 k.c. (por: wyrok SA w Warszawie z dn. 8.05.2007 r., sygn. VI ACa 65/07).

Przenosząc powyższe rozważania na okoliczności niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził:

Klauzulę (...) nie jest odpowiedzialna za nieprawidłowo wprowadzone informacje, awarie techniczne internetu, awarie sprzętu i oprogramowania komputerowego lub utracone, niekompletne lub nieczytelne zgłoszenia, bądź brak możliwości skontaktowania się z dowolnym Wnioskodawcą za pomocą jakichkolwiek środków komunikacji" (w wyroku oznaczona nr I) należało uznać za abuzywną. Klauzula zawiera bardzo szerokie wyłączenie odpowiedzialności pozwanego względem konsumentów, w którym mieszczą się również potencjalne sytuacje zawinione przez (...), np. wynikające z niedbałej konserwacji systemów informatycznych czy braku staranności w ich naprawie. Zgodnie z art.

385³ pkt 2 k.c., w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Kwestionowana klauzula wypełnia przesłanki wymienione we wskazanym przepisie. Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska pozwanego, że postanowienie to chroni usprawiedliwiony interes (...). Interes ten nie może zostać uznany za słuszny ani za usprawiedliwiony, w sytuacji, gdy pozwany wykorzystuje swoją silniejszą pozycję wobec konsumenta, aby ograniczyć jego prawa wynikające z zawartego kontraktu. Tak rygorystyczne zastrzeżenie nie jest usprawiedliwione możliwymi problemami pozwanego z weryfikacją danych przesyłanych za pośrednictwem komunikacji na odległość.

Klauzulę „Wnioskodawcy potwierdzają, że zrozumieli, akceptują i będą przestrzegać postanowień oświadczenia o prywatności, Regulaminu Stadionu i niniejszych Warunków, które to dokumenty można znaleźć na stronie internetowej (...) (...). Za wiążącą uznaje się ostatnią wersję takich dokumentów opublikowaną dnia 1 czerwca 2012 roku” (2) - należało uznać za abuzywną. Zgodnie z art. 385⁽³⁾ pkt 4 k.c., uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, z którymi konsument nie miał możliwości zapoznać się przed zawarciem umowy. Sformułowanie kwestionowanej klauzuli oznacza, że konsumentowi narzucane są takie warunki umowy, których nie mógł być świadomy w chwili zawierania umowy. Konsument nie może się zgodzić na postanowienia kontraktu, które nie są mu znane albo zostaną przedstawione dopiero po podpisaniu umowy. Z tych samych powodów Sąd Okręgowy uznał za abuzywne postanowienie, które zakłada że „Regulamin Stadionu może ulec zmianie, przy czym obowiązująca będzie wersja Regulaminu opublikowana na stronie internetowej (...) (...) dnia 1 czerwca 2012 roku” (9). Analogiczne przyczyny legły u podstaw uznania za abuzywną klauzuli oznaczonej jako punkt 16.2 Ogólnych Warunków. Jest to postanowienie zastrzegające, że (...) ma prawo do okresowego wprowadzania uzasadnionych zmian do Ogólnych Warunków Publicznej Sprzedaży Biletów, przy czym najnowsza i obowiązująca wersja warunków ma być dostępna na stronie internetowej (...) na dzień 1 lutego 2011 r. (16).

Klauzulę „Na żądanie Wnioskodawcy dostarczą (...) wszelkie dane, w tym nazwisko i adres swoich Gości. Jeżeli Wnioskodawca odmówi dostarczenia takich danych w terminie określonym przez (...), (...) zastrzega sobie prawo do odmowy przyznania odpowiednich Biletów lub, w razie konieczności, odmówi Wnioskodawcy lub jego Gościom wstępu na teren Obiektu bez prawa uzyskania zwrotu poniesionych kosztów. Odpowiedni(e) Bilet(y) zostaną anulowane. Wnioskodawcy są całkowicie i bezwarunkowo odpowiedzialni za zapewnienie, by ich Goście byli świadomi niniejszych Warunków, akceptowali je i stosowali się do nich. Wnioskodawcy są w szczególności zobowiązani do dostarczenia swoim Gościom egzemplarza niniejszych Warunków”, (3) Sąd Okręgowy uznał za abuzywną. Możliwość domagania się danych („wszelkich danych”) została uregulowana w sposób nadmiernie szeroki, pozwalający (...) żądać informacji naruszających prawo do prywatności. Bezpodstawną jest argumentacja pozwanego przytoczona w odpowiedzi na pozew, według której jedynymi danymi zbieranymi od konsumentów są te wskazywane w formularzu dostępnym na stronie internetowej. Analizowana klauzula przewiduje bowiem możliwość domagania się dodatkowych danych o konsumentach, w tym nawet informacji nieuzasadnionych zawieraną umową. Ponadto niezgodne z prawem jest zastrzeżenie odmowy zwrotu kosztów biletu w przypadku niestosowania się kupującego do postanowień regulaminu. Klauzula ta narusza art. 385⁽³⁾ pkt 13 k.c., według którego zakazane są postanowienia, które przewidują utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiadają, rozwiązują lub odstępują od umowy.

Klauzula stanowiąca, że „opłata administracyjna (...) nie podlega zwrotowi (w tym w przypadku sprzedaży biletów za pośrednictwem Platformy Odsprzedaży Biletów)”, (4) ma charakter abuzywny. Wskazaną regulacją pozwany zastrzegł sobie prawo do zatrzymania opłat konsumentów również w przypadku, gdy kupujący nie skorzysta ze świadczenia objętego umową. Zastrzeżenie braku zwrotu opłaty dotyczy również tych wypadków, gdy nieskorzystanie ze świadczenia nastąpiło z przyczyn nieleżących po stronie konsumenta. Klauzula ta jest niezgodna z art. 385³ pkt 12 k.c., który zakazuje stosowania przepisów wyłączających obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonych zapłaty za świadczenie nie spełnione w całości lub części, jeżeli konsument zrezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania. Powyższa klauzula jest również sprzeczna z art. 385³ pkt 13 k.c., który zabrania zakładać utratę prawa żądania zwrotu

świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiadają, rozwiązują lub odstępują od umowy. Prawo do zatrzymania opłaty narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń pozwanego oraz konsumenta nabywającego bilet. Sąd I instancji uznał natomiast, że możliwe jest zatrzymanie przez pozwanego opłaty manipulacyjnej w przypadku odstąpienia konsumenta od umowy. W zakresie opłaty manipulacyjnej klauzula nie została uznana za abuzywną. W ocenie Sądu Okręgowego opłata manipulacyjna – pod warunkiem, że nie jest zawyżona i, że nie stanowi rażąco dużej części całej uiszczanej ceny za bilet – może być zastrzeżona jako świadczenie bezzwrotne, w celu wyrównania (...) kosztów obsługi transakcji. W sytuacji zapewnienia sobie przez pozwanego możliwości potrącenia opłaty manipulacyjnej, Sąd Okręgowy nie widzi podstaw do dodatkowego pobierania opłaty administracyjnej.

Klauzulą abuzywną jest postanowienie przewidujące, że „opłata manipulacyjna w wysokości 10% całkowitej ceny Biletów (...) zostanie dodana do ceny zamówienia. Jeżeli wybrana Drużyna nie przejdzie wszystkich etapów turnieju (...), Posiadacz Biletu (...) utraci prawo wstępu na Mecz(e) na etapach następujących po wyeliminowaniu Drużyny i będzie upoważniony do uzyskania zwrotu kwoty równej wartości nominalnej Biletów na pozostałe Mecze" (6). Zgodnie ze zdaniem czwartym cytowanego postanowienia opłata manipulacyjna nie podlega zwrotowi. Opłata manipulacyjna w takiej wysokości jest rażąco wygórowana, a pozwany nie udowodnił zasadności pobierania jej w takiej wysokości. Wskazana klauzula narusza art. 385⁽³⁾ pkt 13 k.c., który zabrania postanowień przewidujących utratę przez konsumenta prawa żądania zwrotu świadczenia spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiadają, rozwiązują lub odstępują od umowy.

Sąd Okręgowy uznał za abuzywną klauzulę, która stwierdza że (...) nie będzie ponosiła odpowiedzialności z tytułu opóźnienia w dostawie biletów (7). Postanowienie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumenta, ponieważ wyłącza odpowiedzialność (...) za nieterminowe spełnienie świadczenia, nawet jeśli takie opóźnienie jest zawinione przez pozwanego. Zgodnie z art. 385⁽³⁾ pkt 2 k.c., zakazane są klauzule, które wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. W pozostałym zakresie klauzula nie została uznana za abuzywną. Sąd I instancji podzielił argumentację pozwanego, że przedstawione warunki i termin dystrybucji biletów, a także brak możliwości wydawania duplikatów mają zapobiec możliwym próbom oszustw. Nie podzielił natomiast argumentacji powoda, że wystarczającym zabezpieczeniem jest okoliczność, iż wszystkie bilety są imienne. Na imprezie masowej jaką jest (...) nie ma możliwości sprawdzania dokumentów tożsamości wszystkich osób okazujących bilety, ponieważ byłoby to zbyt czasochłonne i znacznie utrudniłoby organizację całego wydarzenia. Usprawiedliwione jest również wyłączenie odpowiedzialności (...) za utratę biletów przez kupujących, ponieważ na tym etapie pozwany nie ma żadnego wpływu na sposób dysponowania kartami wstępu przez konsumentów.

W ocenie Sądu Okręgowy, abuzywna jest klauzula, która zobowiązuje każdego posiadacza biletu do zmiany miejsca wskazanego na jego bilecie na mecz, jeżeli zostanie o to poproszony przez przedstawicieli służb porządkowych, stewardów lub policję (8). Zgodnie z art. 385³ pkt 10 k.c., zakazane są klauzule, które uprawniają kontrahenta konsumenta do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w tej umowie. Zajmowane podczas meczu miejsce na stadionie stanowi jeden z najważniejszych warunków umowy zawieranej przez osoby kupujące bilety. Wpływa również na cenę biletu. Kwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienie uprawnia pozwanego do jednostronnej i całkowicie dowolnej zmiany warunku umowy bez podania przyczyn i bez zgody udzielonej przez drugą stronę umowy. Tym samym postanowienie rażąco narusza interesy konsumenta i stawia go w radykalnie nierównorzędnej pozycji względem sprzedawcy biletów.

Charakter klauzuli abuzywnej ma również postanowienie wzorca umowy o treści „Naruszenie niniejszych Warunków, Regulaminu Stadionu lub innych obowiązujących przepisów prawa lub regulacji będzie skutkowało odmową, wstępu na teren Obiektu lub wydaleniem z Obiektu bez prawa do uzyskania zwrotu kosztów oraz wiązać się będzie z anulowaniem stosownego/stosownych Biletu/Biletów. Na żądanie (...) i/lub wszelkich upoważnionych osób (stewardów, służb porządkowych itp.) osoba, która dopuściła się naruszenia, niezwłocznie zwróci fizyczny/e Bilet(y) i udzieli wyjaśnień, w jaki sposób, od kogo i skąd uzyskała Bilet(y)" (10). Postanowienie jest sprzeczne z art. 385⁽³⁾ pkt 13

k.c., który zabrania postanowień przewidujących utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiadają, rozwiązują lub odstępują od umowy.

Cechy niedozwolonego wzorca umownego nosi ponadto, w ocenie Sądu I instancji, klauzula przewidująca zwolnienie z odpowiedzialności pozwanego, przez wskazanie że „Wnioskodawcy i Goście są odpowiedzialni za wykorzystanie wszelkich Biletów przyznanych im po otrzymaniu Powiadomienia i zwolnią (...) z odpowiedzialności oraz zabezpieczą ją z tytułu wszelkich szkód poniesionych lub wyrządzonych i zobowiązań zaciągniętych w odniesieniu lub w wyniku naruszenia niniejszych Warunków, Regulaminu Stadionu lub wszelkich innych obowiązujących przepisów prawa lub regulacji” (12). Jest to niezgodne z art. 385⁽³⁾ pkt 2 k.c., który zakazuje w przypadku wzorców stosowanych w obrocie z konsumentami postanowień umownych wyłączających lub istotnie ograniczających odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Charakter klauzuli abuzywnej ma postanowienie przewidujące, że w przypadku naruszenia Ogólnych Warunków Publicznej Sprzedaży, osoba dopuszczająca się naruszenia będzie zobowiązana do zapłaty kary umownej o stałej wysokości pięciu tysięcy euro (5.000 EUR) w celu pokrycia kosztów administracyjnych wynikających z naruszenia, przy czym w tym samym przepisie umowy (...) zastrzega sobie możliwość skorzystania z wszelkich pozostałych środków wedle własnego uznania (11). Klauzula jest sprzeczna z art. 385³ pkt 17 k.c., który zakazuje nakładania na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania, obowiązku zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego. Wbrew stanowisku pozwanego nie wystarcza sama okoliczność określenia kary pieniężnej w sposób jasny i niebudzący wątpliwości interpretacyjnych, Sąd Okręgowy ocenia również czy narzucona we wzorcu umownym kwota nie jest wygórowana. W tym przypadku ustalona wysokość kary umownej jest nadmiernie wysoka i przekracza znacznie ewentualne koszty administracyjne, które mogłyby wynikać z naruszenia porządku na stadionie. Wywołuje to rażącą dysproporcję między wysokością zastrzeżonej kary a godnym ochrony interesem pozwanego. Przyjmuje się, że kara umowna, tak jak odszkodowanie, którego jest surogatem, nie może prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia uprawnionego (por. wyrok SA w Katowicach z dn. 17.12.2008 r., sygn. V ACa 483/08, LEX nr 491137). Dlatego karę umowną o wysokości 5000 euro w przypadku przedmiotowego wzorca umownego należało uznać za nadmiernie represyjną.

Za klauzulę abuzywną należało uznać postanowienie punktu D.13 wzorca umownego, dotyczące danych osobowych, w zakresie w jakim zakłada że (...) może przekazywać takie dane osobowe osobom trzecim przede wszystkim w związku z organizacją i administracją sprzedaży biletów i/lub dla celów wdrożenia odpowiednich środków bezpieczeństwa i ochrony podczas (...). Ponadto pod warunkiem, że Wnioskodawcy wyraźnie wyrazili na to zgodę w Formularzu Zgłoszeniowym, dane osobowe mogą być wykorzystywane w celu udzielania Wnioskodawcom informacji na temat produktów i usług (...) lub innych podmiotów, które zostały starannie wybrane przez (...) lub w związku z przyszłymi działaniami komercyjnymi lub innymi imprezami organizowanymi przez (...)” (13). W rejestrze klauzul niedozwolonych znajduje się szereg analogicznych postanowień wzorców, które przewidują uprawnienie osób trzecich do gromadzenia i przetwarzania przekazanych przez konsumenta danych (np. wyrok SOKiK, sygn. XVII AmC 341/07, wpis do rejestru klauzul niedozwolonych nr 1763; wyrok SOKiK, sygn. XVII AmC 9/06, wpis do rejestru klauzul niedozwolonych nr 880). Postanowienia takie przewidują możliwość przetwarzania danych konsumentów przez nieokreślone podmioty, w nieoznaczonych bliżej celach i jako takie są niedopuszczalne.

W ocenie Sądu I instancji abuzywnym jest postanowienie regulaminowe, zgodnie z którym (...) zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zmian w godzinach, datach i lokalizacjach Meczy ze względu na wystąpienie nieprzewidzianych okoliczności, w tym m.in. siły wyższej, problemów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony lub decyzji (...) lub innych właściwych władz (14). Przesłanka „nieprzewidzianych okoliczności” jest szeroka i niesprecyzowana, co sprawia że może być w dowolny sposób interpretowana przez pozwanego oraz wykorzystywana do niekorzystnych dla konsumenta zmian w treści zobowiązania. Postanowienie jest niezgodne z art. 385³ pkt 10 k.c., który zakazuje klauzul uprawniających kontrahenta konsumenta do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w tej umowie. Ponadto jest sprzeczny z wytycznymi pkt 19 wskazanego artykułu, ponieważ przewiduje wyłącznie dla pozwanego jednostronne uprawnienie do zmiany - bez ważnych przyczyn – istotnych cech świadczenia.

Charakter abuzywny ma również klauzula zakładająca, że w przypadku odwołania Meczu, (...) może wedle własnego uznania i w zależności od okoliczności uruchomić procedurę przyznawania odpowiednich i proporcjonalnych zwrotów kosztów odszkodowań (15). Zgodnie z art. 385³ pkt 2 k.c., zakazane są klauzule, które wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Dlatego postanowienie, które uzależnia zwrot kosztów konsumentom wyłącznie od woli i „uznania” sprzedającego należy uznać za niedopuszczalne.

W ocenie Sądu Okręgowego, cechy niedozwolonej klauzuli umownej ma również postanowienie dotyczące wiążącej wersji językowej warunków sprzedaży, zgodnie z którym „Warunki zostały sporządzone w języku angielskim i przetłumaczone na język polski, ukraiński, rosyjski, francuski i niemiecki oraz są dostępne na stronie internetowej (...) (...), a na żądanie mogą zostać udostępnione przez (...) pod adresem: (...), (...), (...), N. 2, Szwajcaria. Wnioskodawca potwierdza i akceptuje, że zapoznał się z niniejszymi Warunkami, rozumie je i jest w pełni świadomy wynikających z nich praw i obowiązków. W przypadku jakichkolwiek rozbieżności pomiędzy angielską wersją językową a tłumaczeniami, wiążąca jest wersja angielska.” (17). Postanowienie zastrzega zatem obowiązywanie innej wersji Warunków niż wersja przedstawiona konsumentowi w chwili sprzedaży biletów (polskojęzyczna). Natomiast konsument może być związany tylko postanowieniami wersji, z którą mógł się zapoznać, czyli wersji polskiej.

Charakter abuzywny ma również klauzula stwierdzająca, że Warunki Sprzedaży podlegają przepisom prawa szwajcarskiego i mają być interpretowane zgodnie z tym prawem (18). Kwestionowany wzorzec umowny jest stosowany na terytorium Polski, wobec polskich konsumentów, dlatego wybór prawa szwajcarskiego jako prawa właściwego jest rażącym nadużyciem pozycji (...) jako twórcy wzorca umownego.

Ponadto Sąd Okręgowy uznał za abuzywną klauzulę, która zakłada, że „Wszelkie spory wynikające z niniejszych Warunków lub z nimi związane będą poddawane pod rozstrzygnięcie właściwego sądu w N., w Szwajcarii. Niemniej jednak (...) zastrzega sobie prawo do wszczęcia postępowania prawnego w sądach właściwych dla miejsca zamieszkania pozwanego.” (19). Postanowienie powyższe jest sprzeczne z treścią art. 385⁽³⁾ pkt 23 k.c., który zakazuje stosowania postanowień wyłączających jurysdykcję sądów polskich lub poddają sprawę pod rozstrzygnięcie sądu polubownego polskiego lub zagranicznego albo innego organu, a także narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. Analogiczne postanowienia dotyczące umownej zmiany sądu miejscowo właściwego były wielokrotnie uznawane za abuzywne i wpisywane do rejestru klauzul niedozwolonych (np. wyroki SOKiK: wpis nr 1255, sygn. XVII AmC 66/06; wpis nr 1801, sygn. XVII AmC 226/08; wpis nr 3140, sygn. XVII AmC 5028/11; wpis nr 3324, sygn. XVII AmC 5136/11; wpis nr 3438, sygn. XVII AmC 3057/11).

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że kwestionowane przez powoda postanowienia wzorca stosowane przez pozwanego w umowach zawieranych z konsumentami, stanowią niedozwolone postanowienia umowne w myśl art. 385¹ k.c. w związku z art. 385³ punkt 2, 4, 9, 10, 12, 13, 17, 19 oraz 23 k.c. i na podstawie art. 479⁴² § 1 k.p.c. zakazał ich wykorzystywania.

Pozostałe postanowienia Ogólnych Warunków Publicznej Sprzedaży Biletów (...) zakwestionowane w pozwie nie noszą, zdaniem Sądu I instancji, cech niedozwolonych klauzul umownych. Zostały sformułowane w sposób jasny i jednoznaczny, są zrozumiałe dla przeciętnego kontrahenta, a poza tym nie zawierają treści naruszających w sposób rażący interes konsumentów i dobrych obyczajów. Ich zastosowanie jest usprawiedliwione ze względu na całokształt okoliczności sprawy i skomplikowany charakter organizowanej wielotysięcznej imprezy sportowej.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez pozwanego w części dotyczącej punktów 1.2., 1.4., 1.6, 1.9, 1.10, 1.13, 1.16, 1.17, I. 18, 1.19. oraz rozstrzygnięcia dotyczącego kosztów procesu, kosztów sądowych oraz publikacji wyroku. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności:

a) art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. przez uznanie, że wskazanie wiążącej wersji Regulaminu Stadionu na dzień 1 czerwca 2012 r. jest sprzeczne dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, podczas gdy przestrzeganie regulaminu obiektu podczas imprezy masowej jest bezwzględnie obowiązującym obowiązkiem uczestnika imprezy niezależnie od daty opublikowania takiego regulaminu,

b) art. 385¹ § 1 k.c. przez uznanie, że klauzula dotycząca ochrony danych osobowych jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, a także przez niewłaściwe zastosowanie prawa polskiego,

c) art. 385¹ § 1 k.c. przez uznanie, że opłata manipulacyjna w wysokości 10% całkowitej ceny biletów jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, podczas gdy powód nie wykazał, jakoby przedmiotowa opłata była wygórowana,

d) art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. przez uznanie, że odmowa wstępu lub wydalenie z obiektu bez prawa zwrotu kosztów w przypadku naruszenia Warunków Ogólnych Publicznej Sprzedaży Biletów na (...) (dalej jako "Warunki"), Regulaminu Stadionu lub innych obowiązujących przepisów prawa lub regulacji jest sprzeczne dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta,

e) art. 385¹ § 1 k.c. przez uznanie, że wskazanie na wiążącą wersję angielską Warunków podczas, gdy jednocześnie istniała wersja polska, jest sprzeczne dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta,

f) art. 385⁽¹⁾ k.c. oraz art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I oraz art. 28 ustawy prawo prywatne międzynarodowe przez uznanie, że wybór prawa szwajcarskiego jako właściwego jest sprzeczny dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta,

g) art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. oraz art. 13 – 14 w zw. z art. 17 Konwencji z Lugano przez uznanie, że wybór sądu szwajcarskiego jako właściwego jest sprzeczny dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta;

2) naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności:

a) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, powodujące sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Okręgowego z zebrany materiał dowodowy, które miało wpływ na treść orzeczenia, przez przyjęcie, że obowiązująca wersja Warunków na dzień 1 lutego 2011 r. spowoduje, że konsument nie miał możliwości zapoznania z Warunkami przed zawarciem umowy podczas, gdy rejestracja na zakup biletów została uruchomiona dopiero 1 marca 2011 r.,

b) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, prowadzące do uznania, że klauzula ochrony danych osobowych uprawnia do przetwarzania danych osobowych przez nieokreślony podmiot w nieoznaczonych bliżej celach,

c) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, prowadzące do uznania, że opłata administracyjna pobierana w odniesieniu do wszystkich biletów za wyjątkiem biletów (...) ma inny charakter, niż opłata manipulacyjna pobierana od biletów typu (...),

d) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, prowadzące do uznania, że opłata manipulacyjna jest świadczeniem spełnionym wcześniej przez konsumenta niż świadczenie pozwanego oraz nierozważenie charakteru biletów, od których pobierana jest opłata manipulacyjna,

e) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, czego skutkiem jest wewnętrzna sprzeczność oceny Sądu w zakresie opłaty manipulacyjnej prowadząca do uznania, że opłata manipulacyjna może być zastrzeżona, a jednocześnie, że klauzula zastrzegająca opłatę manipulacyjną narusza art.

385¹ pkt 13 k.c. (zabraniający rozwiązań powodującego utratę przez konsumenta prawa żądania zwrotu świadczenia spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta),

f) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, prowadzące do uznania, że brak zwrotu kosztów biletów w przypadku naruszenia regulaminów i przepisów prawa jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta,

g) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, prowadzące do uznania, że wskazanie wersji angielskiej jako wiążącej jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta,

h) art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, prowadzące do uznania, że wybór prawa szwajcarskiego jako właściwego jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta,

i) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, prowadzące do uznania, że wybór sądu szwajcarskiego jako właściwego jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta,

j) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez niewystarczające wskazanie prawnych oraz faktycznych podstaw rozstrzygnięcia, co uniemożliwiło stronom rozważenie motywów orzekania Sądu Okręgowego i utrudnia wskazanie odpowiednich zarzutów,

Pozwany wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w tym zakresie oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na częściowe uwzględnienie. Stan faktyczny sprawy w jego istotnych dla rozstrzygnięcia elementach został ustalony poprawnie. Istotna dla oceny zaskarżonego orzeczenia jest trafność zastosowania w realiach sprawy art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385³ k.c.

Do uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowania go z praktyki stosowania, konieczne jest stwierdzenie łącznego występowania czterech przesłanek, tj. (1) postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, (2) ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki stron pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami, (3) powyższe prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta, (4) postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron (art. 385¹ § 1 k.c.). Nie budzi wątpliwości, że sporne postanowienia nie są uzgadniane indywidualnie i nie dotyczą głównych świadczeń stron. Należało zatem ocenić czy wypełniają dwie pozostałe przesłanki.

Dana klauzula jest abuzywna, gdy rażąco narusza interesy konsumenta. Generalnie można przyjąć, że chodzi o takie sytuacje, w których w rażący sposób została naruszona równowaga interesów stron umowy i to przez to, iż jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę układając konkretny wzorzec. Koniecznym elementem jest ustalenie rażącego a nie zwykłego naruszenia interesów konsumenta. Określenie „rażąco” należy stosować do znacznego odchylenia przyjętego uregulowania od zasady uczciwego wyważenia praw i obowiązków. Dokonując interpretacji omawianego pojęcia zasadnym wydaje się sięgnięcie do treści europejskiej dyrektywy 93/13 z dnia 5 kwietnia 1993 r. o niedozwolonych klauzulach konsumenckich, która dla ustawodawcy polskiego była regulacją wzorcową w dziedzinie ochrony interesów konsumenta. Przepis art. 3 ust. 1 powołanej dyrektywy przewiduje, że dana klauzula jest niedozwolona, gdy naruszając zasadę wzajemnego zaufania powoduje istotną i nieusprawiedliwioną dysproporcję

praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta. Pojęcie rażącego naruszenia interesów konsumenta można by zatem utożsamiać z istotną i nieusprawiedliwioną dysproporcją praw i obowiązków na jego niekorzyść.

Do uznania danej klauzuli za niedozwoloną nie wystarcza, że narusza ona rażąco interesy konsumenta. Ponadto musi to czynić w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Umowa jest zaś sprzeczna z dobrymi obyczajami, jeśli wykracza przeciw uznanym w społeczeństwie zasadom moralnym lub przyjętej w obrocie uczciwości. Sprzeczna z dobrymi obyczajami będzie więc próba ochrony interesów układającego wzorzec na koszt konsumenta, bez dostatecznego brania pod uwagę interesów kontrahenta i bez przyznania mu wyrównania z tego tytułu. Zatem przedsiębiorca będzie działać nieuczciwie, tj. wbrew dobrym obyczajom, gdy sporządzone przez niego klauzule umowne będą godzić w równowagę stosunku prawnego. Zaznaczyć także należy, że art. 385³ k.c. jedynie typizuje niedozwolone klauzule umowne, pojęcie zaś klauzuli umownej wynika z art. 385¹ k.c. Oceny badanych postanowień wzorca należy więc dokonać uwzględniając powyższe uwagi.

Pkt I.2 wyroku. Skarżący kwestionując rozstrzygnięcie objęte wskazanym punktem, zarzuty sformułowane w apelacji kieruje do jednego fragmentu przedmiotowego postanowienia Warunków Publicznej Sprzedaży Biletów na (...) (dalej Warunki), tj. Regulaminu Stadionu, skarży natomiast rozstrzygnięcie pkt I.2 w całości. Sąd odwoławczy, jako że nie jest uprawniony do zastępowania strony w formułowaniu zarzutów, odniesie się wyłącznie do zakwestionowanej abuzywności wiążącej konsumenta wersji Regulaminu Stadionu z dnia 1 czerwca 2012 r., zatem wersji powstałej po zawarciu umowy na podstawie Warunków. Procedura sprzedaż biletów ruszyła bowiem w dniu 1 marca 2011 r. Sąd Okręgowy przy ocenie postanowienia odwołał się do pkt 4 art. 385⁽³⁾ k.c. Natomiast Sąd II instancji podziela stanowisko strony pozwanej. Koniecznym staje się odwołanie do przepisów ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych. Właśnie w związku z zapewnieniem bezpieczeństwa imprezy masowej określone obowiązki powołana ustawa nakłada także na uczestników imprezy (wizjonerów, kibiców). Z art. 8 ust. 1, art. 22 ust. 1 pkt 2 i art. 54 ust. 1 ustawy wynika obowiązek znajomości postanowień regulaminu obiektu imprezy masowej. Regulaminami tymi są przepisy wydane przez właściciela, posiadacza lub zarządzającego obiektem lub terenem, zawierające zasady wstępu na obiekt lub teren, zachowania się osób obecnych w obiekcie i korzystania z niego oraz ze znajdujących się tam urządzeń. Organizator opracowuje i udostępnia osobom uczestniczącym w imprezie masowej regulamin obiektu (terenu). Udostępnienie regulaminu polega zwykle na umieszczeniu go w widocznym, łatwo dostępnym miejscu, np. przy kasach biletowych, przy wejściu na imprezę, można go też umieścić np. na stronie internetowej obiektu, a nawet najważniejsze jego punkty wydrukować na bilecie wstępu. Celem regulaminu obiektu, na której odbywa się określona impreza masowa jest zapewnienie bezpiecznego i prawidłowego przebiegu imprezy, a tym samym znaczenie postanowień regulaminu, pozostających w zgodzie z przepisami ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, jest inne niż postanowień wzorców umów poddawanych kontroli na podstawie art. 385⁽¹⁾ k.c. i art. 385⁽³⁾ k.c. Regulamin obiektu (tu każdego ze stadionów, na których są rozgrywane mecze w ramach (...)) może więc powstać później niż rozpoczęcie procedury sprzedaży biletów, bowiem opracowanie zasad bezpiecznego i prawidłowego przebiegu imprezy będzie zawsze podyktowane okolicznościami wpływającymi na np. na bezpieczeństwo, których zaistnienia nie można przewidzieć w dacie zakupu biletu, a związanie nimi uczestników imprezy nie jest ani rażącym naruszeniem interesów konsumenta, ani nie pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami, tym samym również nie może podlegać ocenie na podstawie art. 385⁽³⁾ pkt 4 k.c.

Z tych samych przyczyn Sąd Apelacyjny uznał, że postanowienie Warunków objęte pkt I.9 zaskarżonego wyroku nie spełnia przesłanek uznania za niedozwolone.

Pkt I.10 wyroku. Sąd I instancji kwestionując przedmiotowe postanowienie Warunków odwołał się do art. 385⁽³⁾ pkt 13 k.c., który uznaje za niedozwolone postanowienia przewidujące utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiadają, rozwiązują lub odstępują od umowy. Tym samym nastąpił „rozdźwięk” między zakresem uznania przedmiotowego postanowienia za abuzywne a zakresem rozstrzygnięcia. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego oraz strony powodowej przedstawione w uzasadnieniu pozwu, że przedmiotowe postanowienie jest rażąco sprzeczne z interesem konsumenta i dobrymi

obyczajami tylko w zakresie w jakim pozbawia konsumenta prawa do uzyskania zwrotu kosztów biletu/biletów w sytuacji objętej hipotezą postanowienia Warunków (D.10.1), co determinowało zakres zmiany zaskarżonego orzeczenia. Nie może budzić wątpliwości, co wyżej już Sąd odwoławczy wyjaśnił obowiązek przestrzegania przez uczestników imprezy wymienionych w niniejszym postanowieniu regulacji np. Regulaminu Stadionu, Warunków (z zastrzeżeniem, że są to Warunki, o których stanowi pkt 16.2), obowiązujących przepisów prawa. Uczestnik imprezy na żądanie organizatora (tu (...)) lub upoważnionych przez niego osób (np. służby porządkowe, policja) jest obowiązany zastosować się do poleceń do niego kierowanych w razie dokonanego naruszenia. Natomiast szerokim uprawnieniem dla organizatora, bardzo restrykcyjnym, wkraczającym w sferę finansową konsumenta jest zastrzeżenie braku prawa do uzyskania zwrotu kosztów biletu/biletów w sytuacji objętej hipotezą postanowienia Warunków (D.10.1). Tym samym nie może budzić wątpliwości, że w tym zakresie jest to postanowienie rażąco naruszające interesy konsumenta i sprzeczne z dobrymi obyczajami. Przewiduje bowiem dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta oraz chroni wyłącznie interes układającego wzorzec, przez odmowę zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej.

Pkt. I.16 wyroku (pkt 16.2 Warunków). Sąd Apelacyjny zmieniając zaskarżony wyrok w tej części i oddalając powództwo, w pełni podzielił argumentację strony pozwanej. Wykładnia literalna niniejszego postanowienia uprawnia wniosek, że wersja Warunków z dnia 1 lutego 2011 r. jest zarówno najnowszą i jednocześnie obowiązującą konsumentów dokonujących zakupu biletów na mecze (...). Zaznaczyć należy, że I etap procedury sprzedaży biletów (składanie formularzy zgłoszeniowych) rozpoczął się w dniu 1 marca 2011 r. (pkt 5 Warunków), a tym samym konsument mógł zapoznać się z najnowszą i obowiązującą wersją Warunków. Brak przesłanek (uprawnionych regułami wykładni oświadczeń), by uznać, że (...) niniejszym postanowieniem zastrzegła sobie możliwość zmiany Warunków po dacie 1 lutego 2011 r. Konstrukcja postanowienia najpierw zastrzeżenie zmiany, a następnie wskazanie wersji najnowszej i obowiązującej oznacza, zdaniem Sądu II instancji, że ewentualne zmiany mogły nastąpić do dnia 31 stycznia 2011 r. Jak wyjaśnił skarżący, czemu strona powodowa nie zaprzeczyła, Warunki nie zostały zmienione po dniu 1 lutego 2011 r., co „umacnia” rozumienie postanowienia przedstawione przez skarżącego i Sąd odwoławczy.

Pkt I.17 wyroku. Sąd II instancji udzielił odmiennej odpowiedzi niż powód i Sąd Okręgowy na pytanie o abuzywność postanowienia dotyczącego wiążącej wersji językowej Warunków, tj. wersji w języku angielskim, która następnie została przetłumaczona na kilka wymienionych w treści postanowienia języków (w tym na język polski). Zdaniem Sądu Apelacyjnego nieuprawniona jest teza, że przedmiotowe postanowienie rażąco narusza interesy konsumenta i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami. Konsumentowi polskiemu została bowiem zaoferowana dostępna, zrozumiała wersja językowa i nie można rozumieć niniejszego postanowienia w sposób nadający mu znaczenie abuzywne, tj. że Warunki obowiązują w brzmieniu nadanym im w języku angielskim. Jedynie na wypadek rozbieżności między wersjami językowymi (nie tylko polski – angielski, ale również polski i każdy inny język, na który Warunki przetłumaczono) zastrzeżono interpretację z uwzględnieniem języka, w którym Warunki sporządzono, który najlepiej ujmuje cel interpretowanego konkretnego postanowienia. W ocenie Sądu Apelacyjnego jest to dopuszczalne rozwiązanie wymuszone zasięgiem obowiązywania tego rodzaju wzorców umownych. Ponadto konsument (przeciętny, rozważny, rozsądny, dostatecznie poinformowany) nie jest taką treścią postanowienia „zaskoczony”, nie uzna, że jego kontrahent wykorzystał w tym zakresie swoją przewagę profesjonalisty przy układaniu wzorca.

Pkt I.18 wyroku. Sąd I instancji uznał za niedozwolone postanowienie o poddaniu Warunków przepisom prawa szwajcarskiego, a jako uzasadnienie swojego stanowiska podniósł wyłącznie, że wzorzec stosowany jest w Polsce, wobec polskich konsumentów. Jest bardzo lakoniczne i „wąskie” potraktowanie możliwości stosowania prawa obcego w stosunkach z konsumentami. Przede wszystkim Sąd ten pominął regulację art. 28 ust. 1 i art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe oraz art. 3 i art. 6 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I), które jednoznacznie dopuszczają wybór prawa obcego dla umowy konsumenckiej, z zastrzeżeniem, że wybór ten nie może skutkować pozbawieniem konsumenta ochrony wynikającej z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa państwa zwykłego pobytu konsumenta. W konsekwencji konsument „uzyskuje” prawo do powołania się na bardziej korzystne dla niego uprawnienia wynikające z wybranego prawa lub z prawa

(przepisów o charakterze imperatywnym) miejsca zwykłego pobytu konsumenta. Tym samym słusznym jest wniosek, że poziom ochrony przewidzianej w prawie państwa zwykłego pobytu konsumenta, zawsze jest zachowany. Powyższe jednocześnie neguje wniosek Sąd Okręgowy oraz powoda, że postanowienie 18.1 Warunków ma cechy klauzuli abuzywnej. Trafnie również podniósł skarżący, że odwoływanie się przez stronę powodową do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydanego w sprawie C-70/03, nie jest adekwatne do przedmiotu rozpoznawanej sprawy. Powołana sprawa dotyczyła bowiem nieprawidłowej transpozycji do prawa krajowego (Hiszpania) art. 5 i art. 6 ust. 2 dyrektywy Rady 93/13 EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, nie zaś eliminacji możliwości wyboru prawa właściwego w umowach konsumenckich.

Pkt I.4 wyroku. Zdaniem Sądu odwoławczego, Sąd I instancji słusznie uznał i trafnie uzasadnił abuzywność postanowienia zawartego w pkt B 6.4 Warunków w zakresie opłaty administracyjnej. Nie powtarzając zatem słusznych wywodów tego Sądu, podnieść należy, że jednoznaczna treść przedmiotowego postanowienia dopuszcza brak zwrotu opłaty administracyjnej również w przypadku niezrealizowania umowy z przyczyn obciążających (...). Postanowienie ma bowiem charakter ogólny, nie wyłącza i nie rozróżnia możliwych stanów faktycznych. Już to tylko stwierdzenie uzasadnia przyjęcie, że profesjonalista układający wzorzec umowy godzi w równowagę stosunku prawnego, chroniąc własne interesy na koszt konsumenta, co narusza podstawową zasadę obrotu (nie tylko konsumenckiego), tj. zasadę uczciwego wyważenia praw i obowiązków obu stron umowy. Poprawnie również Sąd Okręgowy zakwalifikował niniejsze postanowienie jako wypełniające, niezależnie od art. 385¹ § 1 k.c., również pkt 12 i pkt 13 art. 385³ k.c. Pozwany skarżąc niniejsze rozstrzygnięcie nie polemizuje z zastosowaniem powołanych przepisów do postanowienia B 6.4 Warunków w części dotyczącej opłaty administracyjnej, ale z ich niezastosowaniem do opłaty manipulacyjnej.

Pkt I.6 wyroku. Trafnie także Sąd I instancji określił abuzywność kolejnego postanowienia Warunków, tj. pkt B 7.2, który przewiduje brak zwrotu opłaty manipulacyjnej w wysokości 10% całkowitej ceny biletów (...), w sytuacji, gdy wybrana drużyna nie przejdzie wszystkich etapów turnieju (...). Sąd ten wskazał na rażąco wygórowaną wysokość opłaty, która w opisanym przypadku nie jest zwracana. Wbrew stanowisku skarżącego wnioski przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia nie są wewnętrznie sprzeczne, są poprawne logicznie i pozostają w zgodzie z zasadami doświadczenia życiowego. Błędnie wywodzi skarżący, że świadczenie (...) jest zrealizowane w momencie rejestracji w celu zakupu biletów, jest to tylko jedna z części świadczenia organizatora imprezy, kolejną częścią jest sprzedaż biletów i umożliwienie ich realizacji, tj. udział w imprezie w charakterze widza (w meczach). Wysokość opłaty manipulacyjnej odpowiada wysokości 10% całkowitej ceny biletów (...), natomiast świadczenie (...) może zostać w pełni zrealizowane już po pierwszej fazie rozgrywek (wybrana drużyna nie przechodzi do dalszych etapów) i zgodnie z przedmiotowym postanowieniem Warunków konsument traci wówczas prawo wstępu na kolejne mecze. (...) przestaje realizować swoje świadczenie i dokonuje jedynie zwrotu wartości nominalnej za pozostałe niewykorzystane bilety, natomiast zatrzymuje opłatę manipulacyjną w pełnej 10% wysokości całkowitej ceny biletów (...). Pozwany nie wykazał zaś, że ta dysproporcja jest uzasadniona kosztami ponoszonymi przez (...) np. już na etapie rejestracji zgłoszeń. W konsekwencji, w ocenie Sądu II instancji, niniejsza klauzula godzi w równowagę stosunku prawnego, chroniąc interes układającego wzorzec profesjonalisty na koszt konsumenta, tym samym rażąco narusza interesy konsumenta i jest sprzeczna z dobrymi obyczajami. Wypełnia także pkt 13 art. 385⁽³⁾ k.c.

Pkt I.13 wyroku. Sąd odwoławczy podziela ocenę Sądu Okręgowego dotyczącą postanowienia Warunków (D 13) objętego rozstrzygnięciem w tej części. Sąd II instancji nie może natomiast podzielić argumentacji skarżącego przedstawionej w apelacji, bowiem pozwany w swoich wywodach nie uwzględnił pełnego zakresu znaczeniowego klauzuli, która posługuje się sformułowaniami niedookreślonymi, tj. pozwalającymi (...) przekazywać uzyskane dane osobowe nieoznaczonym podmiotom w celach, które nie zostały ściśle określone. Takimi sformułowaniami dającymi prawie nieograniczoną możliwość przekazywania danych osobowych są: osobom trzecim (?) przede wszystkim (?) w związku z organizacją i administracją ..., ... usług (...) lub innych podmiotów (?), które zostały starannie wybrane (?). Powołane fragmenty skutkują, że konsument nie ma świadomości (co ma istotne znaczenie przy udzielaniu zgody na przetwarzanie danych osobowych) o rzeczywistym zakresie udzielanej zgody na przetwarzanie swoich danych osobowych, w tym przede wszystkim w innych celach niż realizacja umowy, którą to możliwość przewiduje postanowienie D 13 Warunków. Tym samym uprawnione jest uznanie klauzuli za sprzeczną z dobrymi obyczajami

i rażąco naruszającą interesy konsumenta. Treść powołanych przez skarżącego przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych wyłącznie „wzmacnia” przedstawione wyżej rozważania.

Punkt I.19 wyroku. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji w przedmiocie uznania za abuzywną klauzulę poddającą wszelkie spory wynikające z Warunków lub z nimi związane pod rozstrzygnięcie sądu w N. w Szwajcarii ... – zatem sądowi siedziby strony pozwanej. Celem cytowanego postanowienia Warunków było wyłączenie jurysdykcji sądów polskich, a dodatkowo w dalszej treści postanowienia (...) przyznała sobie prawo decyzji czy wytoczy powództwo w sądzie swojej siedziby, czy też w sądzie miejsca zamieszkania pozwanego. W ocenie Sądu odwoławczego nie budzi żadnych wątpliwości (i to nie tylko z powodu, że szereg tego rodzaju postanowień figuruje już w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone), że przedmiotowa klauzula rażąco narusza interesy konsumenta i jest sprzeczna z dobrymi obyczajami. Postanowienie przewiduje dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta oraz chroni wyłącznie interes układającego wzorzec. Skarżący wprost narzucił rozwiązanie korzystne wyłącznie dla siebie, rozwiązanie, które niewątpliwie musi wpłynąć na decyzję konsumenta o ewentualnym dochodzeniu roszczeń przeciwko (...) związanych z zawartą umową. Polska procedura cywilna na podstawie zarówno art. 27 k.p.c., jak i art. 34 k.p.c. (w zależności od konfiguracji podmiotowej stron procesu, tj. miejsce zamieszkania pozwanego, miejsce wykonania umowy) wprowadza właściwość sądu polskiego.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego postanowiono stosownie do treści art. 100 k.p.c.